

РЕШЕНИЕ

№ 168

гр. Разград, 19.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РАЗГРАД в публично заседание на двадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ИВАНА ТОДОРОВА

при участието на секретаря ГАНКА АНГ. АТАНАСОВА
като разглежда докладваното от ИВАНА ТОДОРОВА Гражданско дело № 20233330101982 по описа за 2023 година

Предявен е иск с правно основание чл.26 ал.2 ЗЗД във вр. с чл.27 и чл. 28, ал.1 ЗЗД, вр. с чл. 365 и сл. ЗЗД.

С искова молба от Д. И. Х. с ЕГН ***** и К. А. Х., ЕГН *****, чрез адв. С. В. е предявен иск ПРОТИВ: Я. Н. Д., ЕГН *****, М. Н. М., ЕГН *****, Н. Н. М., ЕГН ***** и тримата от гр. Разград, за обявяване нищожност и унищожаване на одобрена от съда спогодба по гр. д. № 1997/2021г. за разпределяне право на ползване върху съсобствен имот. Ишците твърдят, че е налице грешка във факт, а именно при сключването на спогодбата не е отчетено ползването от тяхна страна на по-голяма част от дворното място за продължително време преди сключването на спогодбата. Считат спогодбата за нищожна като накърняваща обема на притежаваните от ишците права, а именно – 28,75 кв.м. в идеална част от ПИ 61710.505.5215. Твърдят още непочтеност, неправилност и противоречие с добрите нрави на процесния договор. Сочат, че назначеният по ГД 1997/2021г експерт правилно е отразил владението в повече на ишците спрямо ответниците. Твърдят още, че спогодбата е нищожна поради липса на съгласие – чл. 26, ал.2 ЗЗД и липса на нарочно упълномощаване в съответствие с чл. 34, ал.3 ГПК. Сочат, че не са могли да формират вътрешната си воля за сключване на договора, поради незнание на значимите обстоятелства – налице според ишците е грешка във факта – чл. 27, предл. 3 от ЗЗД. Искат обявяване недействителността на процесния договор, като претендират и сторените разноски. Молят да бъде приобщено Гр. Д.№ 1997/2021 г. на РРС. Прилагат: Заключение на ВЛ по Гр.Д.№ 1997/2021 г. на РРС и Протокол от 25.01.2022 г. по Гр. Д. №1997/2021 г. на РРС - заверени преписи.

В срока за отговор ответниците, чрез адв. Й. К. изразяват становище. Иска считат за процесуално допустим, но неоснователен и недоказан. Сочат, че по ГД 1997/2021г в нито един момент не са оспорени обема на притежаваните права – по 1/2 за всяка страна. Твърдят, че оградата, поставена на мястото, владяно от ишците по настоящото производство, е свързана с търпими

действия и обвързана с налична сграда, в последствие съборена от ищците. Твърдят, че така поставената ограда не съответства на правото им на собственост. Застъпват тезата, че доколкото съдебната спогодба няма вещно-прехвърлително действие, то същата не отнема част от собствеността на ищците, тя разпределя само ползването върху съсобствена вещ. Твърдят, че с оглед липсата на направени възражения /включително за придобивна давност/, насрещни искове, преюдициални спорове пред съда, одобрил спогодбата, касаещи признаване право на собственост повече от $\frac{1}{2}$ ид. ч., то акта на съда е правилен и законосъобразен и не нарушава материална правна норма, разпределяйки правото на ползване в съответствие с обема на твърдените права на собственост. Оспорват твърденията на ищците за липса на нарочно упълномощаване по чл. 34 ГПК – пълномощникът е представил адвокатско пълномощно, включващо клаузата по чл. 34 ГПК, а ищецът по настоящото производство Д. И. лично е подписал спогодбата в съдебно заседание. Сочат, че не е налице и обжалване на така постановеният съдебен акт в законово установените срокове. По отношение на основанията за нищожност – „грешка във факта“ вземат становище, че е по-скоро твърдение за зле воден процес, доколкото ищците не са знаели за възможността да бъде разгледана претенцията им за притежание на повече от $\frac{1}{2}$ от правото на собственост. Моли за възможност, според становището на ищците, за допълнителни доказателствени искания. Съдът прецени, че приложените от ищеца писмени доказателства са допустими, относими и необходими.

Съдът, след като взе предвид становищата на страните, като прецени събраните по делото доказателства по вътрешно убеждение и съобрази приложимия закон, прие за установено от фактическа страна следното:

Между страните е налице съсобственост по отношение на поземлен имот с идентификатор 61710.505.5215, находящ се в гр. Разград.

За разпределение ползването на съсобствената вещ е било проведено съдебно производство – ГД 1997/2021г. по описа на РС – Разград. Същото е приключило със съдебна спогодба, съгласно която се разпределя ползването в съответствие с приетото по делото заключение на вещо лице. Определението за прекратяване на ГД е влязло в сила.

Анализът на установената фактическа обстановка, налага следните правни изводи: Предявеният иск е основателен.

Съдебната спогодба е договор, уреден в [чл. 365 - 367 ЗЗД](#), който се одобрява от съда съгласно [чл. 234 ГПК](#) и производството по делото се прекратява. Съдебната спогодба има значението на влязло в сила решение - притежава сила на присъдено нещо (само по отношение на предмета на съдебния спор) и изпълнителна сила (когато има за предмет изискуемо притежание – Решение №904/1992г., IV г.о.; виж и Решение №213/1987г., III г.о.), но не подлежи на обжалване пред по-горен съд, не подлежи на тълкуване по реда на [чл.251 ГПК](#), не подлежи на допълване по реда на чл.250 ГПК и допуснатите в нея очевидни фактически грешки не подлежат на поправка по реда на [чл.247 ГПК](#). Спогодбата е подчинена на режима на договорите, определението за одобряването ѝ е подчинено на режима на охранителните актове, а определението за прекратяване на производството по делото - на режима на определенията, които турят край на производството по делото. Ако договорът за спогодба е опорочен, няма пречка този порок да бъде предявен с иск за прогласяване на нейната нищожност, за унищожаването ѝ или за обявяване или прогласяване на недействителността ѝ, както и да бъдат предявени искове за развалянето, отменянето ѝ поради новонастъпили обстоятелства

или други потестативни права (вж решение № 447/ 25.06.2010 г. по гр.д.№ 4618/ 2008 г., III г.о., ВКС). Чрез съдебната спогодба страните прекратяват един съществуващ или бъдещ спор, като преуреждат отношенията си по общо съгласие, с взаимни отстъпки, и занапред отношенията им са такива, каквито ги прогласява спогодбата. Когато съдът одобрява спогодбата, той проверява единствено противоречието ѝ на закона и добрите нрави, но по този въпрос той се произнася не с решение, а с охранителен акт, който не се ползва със сила на пресъдено нещо, така че при последващо оспорване на спогодбата (или на отделни нейни части) са допустими всякакви иски.

При иск за разпределяне правото на ползване не се цели имуществено размятане на блага – съдът е сезиран да разпредели по подходящ начин физическото ползване на съсобствена вещ. Твърдяната грешка в предмета, а именно „неотчитане на владението на по-голяма част“ не е относимо, доколкото липсват валидно въведени в процеса възражения/искове за установяване обема на притежаваната част от НИ, в повече от тази, произтичаща от актовете за собственост на страните.

В исковата молба са наведени доводи за липса на валидно процесуално представителство на Д. и К. Х.и по ГД 1997/2021г, срещу които ответниците възражават. Ограниченията за процесуално представителство са регламентирани в ГПК. Съображенията, меродавни за създаване института на представителството са еднакви както за представителството в гражданското право, така и за представителството в гражданския процес. Те са продиктувани от необходимостта едно лице да бъде представлявано поради неумението му или невъзможността да извърши конкретното действие.

Установяването на представителството в гражданския процес е по-наложително, защото с оглед формалността на публичната процедура пред съда страната в повече, отколкото другаде се нуждае от компетентно съдействие при съблюдаване на процесуалните правила, сроковете за упражняването им и наличието на преклузии. Изхождайки от целите на процесуалното представителство, законодателят е ограничил лицата, които могат да бъдат представители на страните по пълномощие пред съда до тези, посочени в чл. 32 ГПК. Лицата с нужните специални знания, които могат да представляват физически лица по пълномощие в процеса са адвокатите, доколкото нормите, уреждащи процесуалното представителство по пълномощие го регламентират като професионална дейност, упражнявана от правоспособни юристи. В чл.34, ал. 3 ГПК е въведено допълнително изискване за изрично упълномощаване за сключване на спогодба, с оглед необходимостта от отстъпки и лична преценка – въздига се доверието между представляван и представител в по-висока от обичайната степен. За да може действията на представителя да обвържат представлявания е необходимо наличието на представителна власт. Представителят следва да докаже източника на своята представителна власт. Извършеното без представителна власт процесуално действие е нередовно и за него се прилага общото правило за нередовните процесуални действия. Действията, извършени без представителна власт могат да бъдат потвърдени и по-късно в хода на процеса. Изборът и упълномощаване на процесуален представител е строго личен акт /в общия случай, извън институтите на законния и особения представител/. В тази връзка обема на правата, които се възлагат върху адвоката също се определя от упълномощителя. В конкретния случай, по гр. дело 1997/2021г. на РС – Разград, ответниците /ищци по настоящото ГД 1982/2023г./ Д. Х. и съпругата му К. Х. са валидно представлявани от адв. Р.

М., видно от представеният договор за правна защита и съдействие №3/2021г., както и изрично пълномощно, предоставящо на адвоката правата по чл. 34, ал. 2 и ал. 3 ГПК. Отделно от гореизложеното, ищецът Д. Х. лично е подписал съдебната спогодба, чиито параметри са съобщени в съдебно заседание, изготвената скица и заключение на вещо лице са написани ясно и непротиворечиво, не са оспорени от никоя от страните, което по същество представлява запознаване и приемане на същността на споразумението. Следва да се отбележи, че видно от Протоколите за проведените съдебни заседания, ищецът Х. лично е присъствал на същите и е придобил непосредствени впечатления.

В исковата молба за унищожаване на сключената спогодба се излагат доводи за наличие на грешка. При грешката *се касае за едно неосъзнато несъответствие между волята и нейното обективизиране*. В конкретното производство по разпределение на ползването, видно от Протокол № 765/07.12.2021г. за проведено първо по делото с.з., се установява, че същото е отложено именно по искане на процесуалния представител на ответника Д. Х. с оглед запознаване с експертизата и преговори по постигане на спогодба. Наличието на спогодба предполага отстъпки от страните, като всяка се отказва в известна степен частично от претенцията си, а неизгодният резултат не е грешка, а последица от направените по споразумението отстъпки. Не са направени и преюдициални искания по отношение установяване на обема на правото на собственост за всяка от страните. В тази връзка претенциите на ищите за унищожаване на съдебната спогодба, одобрена с Протокол № 38/25.01.2022г., в с.з. по ГД 1997/2021г., а именно грешка в предмета и липса на представителна власт, съдът намира за неоснователни.

Процесуалния представител на ищите по ГД 1982/2023г. прави изявление за разваляне на сключената съдебна спогодба в с.з., поради липса на доброволно изпълнение от страна на доверителите й. В гражданското право е недопустимо страна да черпи права от свое противоправно поведение. В тази връзка, изявлението е оставено без разглеждане.

Воден от горното, съдът намира, че така предявеният иск за обявяване на съдебната спогодба, одобрена с Протокол № 38/25.01.2022г., в с.з. по ГД 1997/2021г., за нищожна, е неоснователен.

С оглед изхода на спора на ответниците се следват сторените по делото разноски от 1000лв. за заплатено адвокатско възнаграждение.

По гореизложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от Д. И. Х. с ЕГН ***** и К. А. Х., ЕГН ***** ПРОТИВ Я. Н. Д., ЕГН ***** , М. Н. М., ЕГН ***** и Н. Н. М., ЕГН ***** и тримата от гр. Разград, за прогласяване на нищожност на съдебната спогодба за разпределяне ползването на съсобствен имот, одобрена с Протокол № 38/25.01.2022г., в с.з. по ГД 1997/2021г., като неоснователен.

ОСЪЖДА Д. И. Х. с ЕГН ***** и К. А. Х., ЕГН ***** да заплатят на Я. Н. Д., ЕГН ***** , М. Н. М., ЕГН ***** и Н. Н. М., ЕГН ***** , сумата от общо 1000лв. /хиляда лева/ съдебни разноски.

Решението подлежи на обжалване в двуседмичен срок от връчването му на страните пред Разградския окръжен съд.

Съдия при Районен съд – Разград: _____